

LA PASSIÓ, EN TOT

# Catalunya i matemàtica

Són molts és que se n'han cansat i han passat a unes altres files, o ho han deixat córrer. Fer independentisme, al i des del País Valencià, no és gens fàcil. Josep Guia, amb molts anys a l'esquena, encara aguanta en primera fila, i ho compagina amb moltes altres coses, les matemàtiques, per exemple.

Assumpció Maresma

**J**osep Guia, Pep Guia, alguns encara li diuen Pepito Guia, passeja el seu entusiasme per Prada. Vol acabar l'entrevista ràpid i va comptant els balls que es perd mentre respon a les preguntes a última hora del capvespre. A la plaça, l'esperen la seua sòcia de vida, Maria Conca, i els seus fills, en Joan i l'Aitana.

—*¿Com es pot fer matemàtiques i independentisme alhora?*

—De la mateixa manera que en una vida de treball i de combat caben moltes coses més encara, com fer l'amor, cantar, passejar, anar a la Universitat Catalana d'Estiu, viatjar. Evidentment, tot alhora no, però una cosa darrere l'altra ja és possible.

—*Ho pregunte per allò de la raó i la passió. Sembla una antítesi...*

—És ben bé al contrari: cal posar passió en totes les coses que un fa i, també, raó. Si el que vol insinuar la pregunta és que la investigació matemàtica és estrictament raó i la lluita per la independència és estrictament passió, et diré que no és així. Que la investigació també et corprén i no només et cappen i que la lluita patriòtica, on els sentiments son una component important, també necessita de plantejaments racionalitzats.

—*¿Però, tu tens més passió o raó?*

—Ja ho he explicat. Però, si en vols més, sóc Gèminis.

—*La teva vida de matemàtic es poc coneguda, ¿no creus?*

—La meua i la de tots els matemàtics. Perquè la investigació matemàti-

ca surt en revistes especialitzades que no es venen als quioscs i és un nivell de comunicació en el qual participen només els especialistes. Però té el seu ganxo: de fet, es podria viure de i per a les matemàtiques únicament, cosa que no és el meu cas, atés el meu compromís amb una nació i amb una classe social. Les matemàtiques, tanmateix, em fan realitzar una sèrie de feines gratificants de recerca i em permeten d'anar a congressos per tal d'explicar els resultats d'aquesta recerca i, així, he estat a Hongria, a Iugoslàvia, o d'aquí a uns dies, en acabar la UCE, que marxaré a Praga. He de reconèixer, però, que de vegades costa canviar el registre mental d'un camp en un altre, i no sempre funciona l'automàtic de passar de tenir el cap ocupat

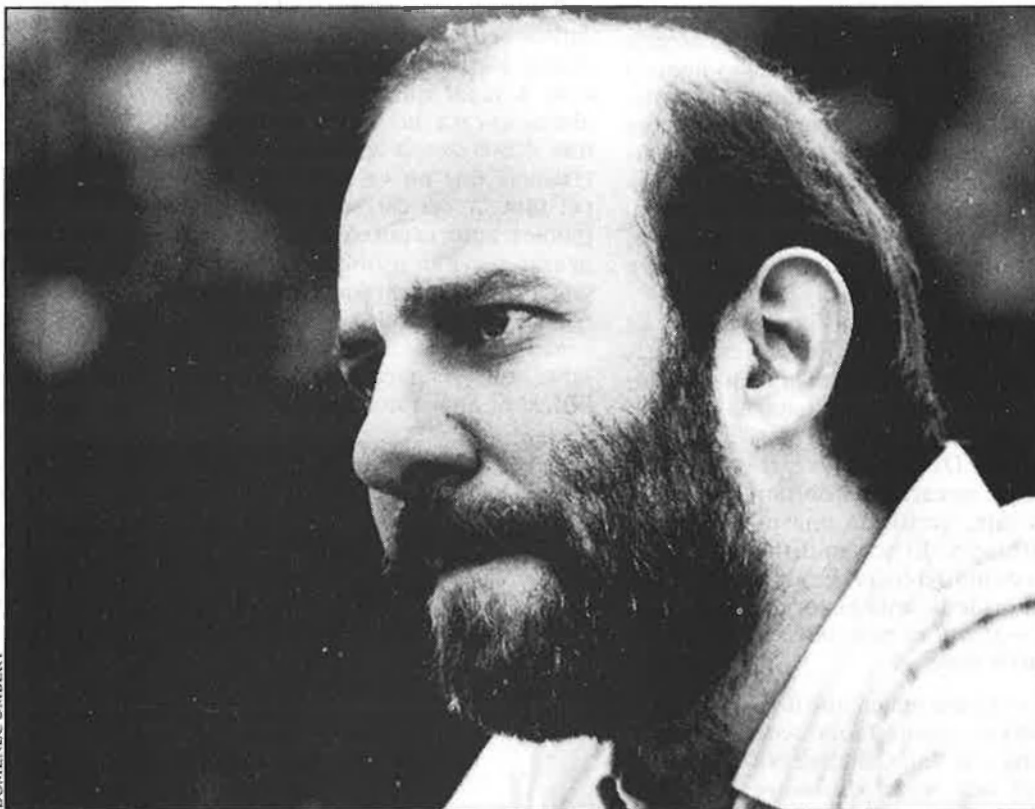
en qüestions de topologia general a tenir-lo en altres.

—*Però tornaràs abans de l'Onze de Setembre, ¿no?*

—Perdona: tornaré abans del sis de setembre, dissabte, que és l'Entrada dels moros i cristians de Beneixama, en la qual jo isc cada any disfressat junt amb el companys i amics de colla de la comparsa dels moros. Aquesta cita, per a mi, és d'una importància total, ben arrelada des de la meua infantesa i és un altre dels aspectes d'aquest Gèminis polifacètic que estàs entrevistant.

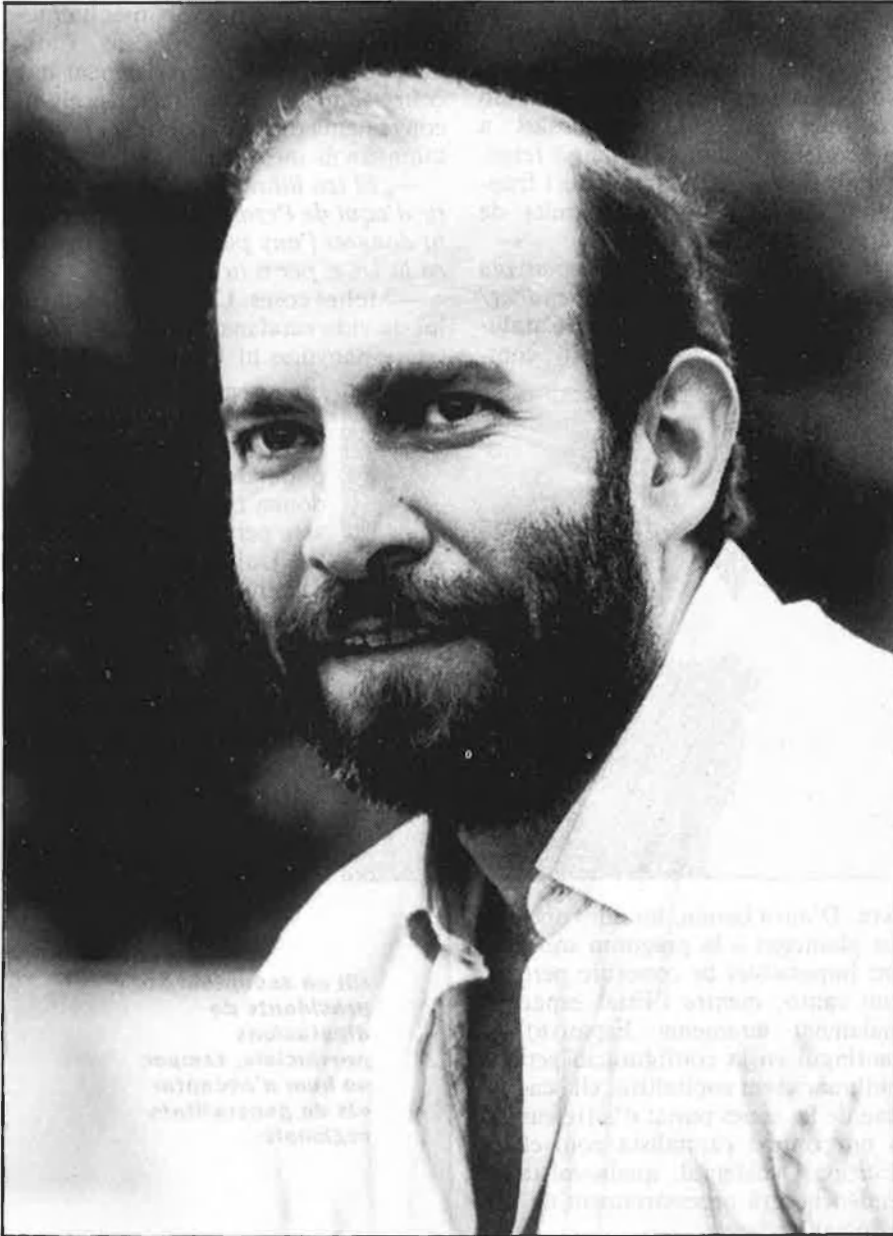
—*Tens molta fama de festívol.*

—Home, sí. I no em sembla pas malament. No és una fama inadequada, malgrat que alguns diguin que sóc una persona, en altres aspectes, molt dura.



DOMÈNEC UMBERT

«El Nou d'Octubre, una festa urbana a València»



DOMÈNEC UMBERT

«He conegut gent que ha perdut la vida per la pàtria, i eren els millors».

—*¿En aquest aspecte festívol entra allò que t'has lligat mig Catalunya, de Salses a Guardamar?*

—Em sembla una xifra exagerada, però déu n'hi do la gent que, joves i grans, homes i dones, se senten bastant lligats a la lluita i la manera de fer que jo pugui representar.

—*Aquí justament no parlàvem de política.*

—Jo tampoc. En parlar d'aquesta lligassa, em referesc exclusivament a sentiments, en alguns casos traduïbles en petons i, en uns altres, no.

—*T'escapes molt fàcilment.*

—Però, a veure, ¿vols que et faci la relació de les amigues que haja pogut tenir?

—*Només volia saber això, però em conformaria si em dius com t'ho fas per lligar...*

—Parlant, diuen que la gent s'entén, i, si no tens gaire temps per parlar, exposes les coses planerament sincera. ¿Però no volies parlar de l'Onze de Setembre?

—Sí, sí.

—Doncs, a l'Onze, Diada Nacional de Catalunya, tots cap a Barcelona des de tot Catalunya. Primer, al Fossar de les Moreres.

—*¿Però no és el Nou d'Octubre el dia Nacional?*

—I, aleshores, ¿per què EL TEMPS organitza a Barcelona aquesta gran festa la nit del deu? El Nou d'Octubre no és ni té per què ser altra cosa que la data en què celebrem la incorporació de València a Catalunya. I, per tant, ha de ser una festa ciutadana de València. L'atenció que prestem a la qual és sempre poca i ja n'hi

ha prou de diluir la nostra ciutat dins d'un país que mai no hem fet. No paga la pena renunciar a refer València en favor d'una hipotètica refeta d'un inexistent País Valencià.

—*¿I tu creus que una tiamaria podria entendre't amb uns plantejaments així? ¿T'importa que t'entenga?*

—¡La tiamaria no sap on és Vinaròs ni Elx! I sí que sap on és la seua ciutat. Aquests plantejaments, radicalment ciutadans i bandejadors d'un boirós i destrempat país, els entén fins i tot la tiamaria, tot i que no siga la destinatària primera ni la principal del meu pensament.

—*¿Però tu vols dir que la tiamaria, en això de ser catalana, entendria alguna cosa?*

—¡Collons, amb la tiamaria! Això de ser catalans, ho entenem els fills i les filles de la tiamaria, que aquesta es morirà més prompte.

—*Però, a pesar del que tu dius tan segur, el catalanisme pur i dur no funciona a València...*

—I el valencianisme impur i moll funciona de puta mare. ¿Que no s'ha demostrat a bastament que allò que s'anomena «nacionalisme valencià», variant vergonyant del catalanisme, no obté incidència satisfactòria, per molt que amagui les seues suposades vergonyes catalanes? Per això, jo pose el catalanisme damunt de la taula de forma explícita, i això, fins i tot la teua tiamaria ho agraeix.

—*¿I no serà que tens sentiment d'inferioritat per ser valencià?*

—Precisament, els valencians que ens sabem catalans i ho assumim naturalment i explícita ho fem sense cap complex i amb tot el risc que suposa «competir» amb els catalans de la Catalunya Central, que ho tenen tot una mica més fàcil. En canvi, afirmar i refugiar-se en un particularisme valencià subrepticiament catalanista és no assumir aquest risc d'igualtat i voler, en canvi, gaudir d'un tracte proteccionista i preferencial per part dels catalans més normals. El complex d'inferioritat el tenen aquells que creuen que poden ser acceptats com a bons només pel fet que són valencians catalano-escrivents.

—*¿Com va la unitat de l'independentisme?, parlàvem de l'onze de setembre.*

—Va bé, molt bé. I les perspectives són força engrescadores, de cara al projecte del Front Patriòtic, entés com a front d'alliberament nacional que existeix o ha existit en totes les nacions en lluita per la seua independència.

—¿Però això del Front Patriòtic què és, una nova organització?

—No necessàriament. Es tracta d'allò que qualsevol poble ocupat ha de menester, és a dir, la seua estructuració en múltiples i diverses organitzacions, des d'un orfeó fins a una colla de castellers, des d'un partit polític fins a un centre excursionista, de signe i significació naturalment patriòtics, no contaminat per la ideologia i la nacionalitat dels ocupants, que troben el gust i fins i tot l'orgull de fer i d'actuar i de sentir-se membres d'una pàtria i d'una terra que paga la pena de defensar. El Front Patriòtic és la lluita multiorganitzada per la supervivència del poble català, de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó.

—Molt bonic, però anem al gra. ¿Qui formaria aquest front i com s'estructuraria?

—Ja ho he dit: el poble amb consciència de pertànyer a la nació catalana i no a l'espanyola ni la francesa, el poble amb consciència de parlar la llengua catalana i no l'espanyola ni la francesa, el poble amb consciència de viure en terra catalana i no en terra espanyola ni francesa. Aquest és el subjecte que ha de formar, que de fet ja ha començat a constituir, el Front Patriòtic. Pel que fa a l'estructuració, diguem-ne orgànica, no cal que els organigrames vagen per davant de les realitats, perquè, des d'una federació d'orfeons que canten en català i per Catalunya fins al Moviment de Defensa de la Terra, això ja és estructura embrionària del Front Patriòtic.

—¿Amb aquest nom vols dir que anireu gaire lluny, en 1986?

—La meua pàtria, Catalunya, amb tota la dimensió del seu nom i amb tota la significació de llibertat que comporta és la principal raó del meu combat, i això que acabe de dir només des de posicions de mala consciència progressista es pot considerar com un llenguatge no actual. Al capdavant, és el llenguatge de tots els pobles en tots els moments de la història.

—Però, per exemple, gent com la Crida, Esquerra Republicana, etcètera, ¿formarien part del Front Patriòtic?

—A mi, em fa l'efecte que sí, bàsicament, tot i que en parlar d'organitzacions cíviques o polítiques concretes per referència al Front Patriòtic són precisament elles mateixes les que s'han de situar, en la lluita contra l'ocupació, per la unitat i la independència de tot Catalunya, per l'hegemonia del poble treballador en el procés d'alliberament nacional, i tot això sense excloure cap forma de lluita.

—¿I per què esteu tan barallats amb la Crida?

—No n'estem, de barallats. De fet, cada volta fem més evident que amb els únics que estem disposats a barallar-nos, i això sí, a sang i fetge, és amb els ocupants espanyols i francesos, amb els nostres enemics de classe i nacionals.

—¿Una Catalunya roja i espanyola o una Catalunya carca i independent?

—El meu projecte és una Catalunya independent, socialista, i... com-



DOMÈNEC UMBERT

pleta. D'altra banda, les dues opcions que plantejes a la pregunta són bastant impossibles de concebre perquè, d'un cantó, mentre l'Estat espanyol (malament anomenat Espanya) es mantingui en la configuració actual, continuarà sent capitalista, ell i cadascuna de les seues parts; d'altre cantó, en un context capitalista com el de l'Europa Occidental, qualsevol independència serà necessàriament de signe socialista.

—¿És pot perdre la vida per la pàtria?

—Jo he conegut gent que l'ha perduda, i són de les millors persones que he conegut. De fet, l'eslògan de l'organització armada Terra Lliure «¡Independència o mort!» ja vol dir això, i no sols això, sinó també que la nostra nació, globalment, no té més alternatives que guanyar la independència o morir en tant que nació. Encara voldria afegir una cosa més. A la música del 2 i 15, que toquen els d'Al Tall en el disc *El mal d'Almansa*, li vaig posar una lletra que ha esdevingut la «Cançó dels Patriotes» i que acaba dient «De valent lluitarem i veurem el triomf d'un poble fort que reeixirà, o potser morirem i farem llavor als Països Catalans».

—¿Països Catalans?

—¿Què no he estat de les persones

que, amb música o sense, més ha pronunciat l'expressió «Països Catalans»? I és per això precisament que conec com pocs les limitacions i els inconvenients de tal denominació. «Catalunya» és més senzill...

—¿El teu llibre precisament va sortir d'aquí de Prada, de les classes que hi donares l'any passat. ¿Què significa la UCE per a tu?

—Moltes coses. Una experiència pilot de vida catalana, sense interferències espanyoles ni franceses. Un lloc

on aprens a conèixer i estimar el propi país i la nostra gent. Una universitat popular i lliure, on no es donen títols ni se n'exigeixen per entrar-hi. Prada, la Universitat Catalana d'Estiu, és una Catalunya condensada en el temps i en l'espai que algun dia podrem fer extensiva a tot el territori i a tot l'any.

—¿I d'enguany sortirà un altre llibre?

—Això és difícil de dir,

**«Si no acceptem els presidents de diputacions provincials, tampoc no hem d'acceptar els de generalitats regionals».**

DOMÈNEC UMBERT

perquè no sempre tinc del temps suficient, després de Prada, per aprofitar l'impuls rebut de les aportacions fetes per mi i per tots els assistents a la secció sobre la qüestió nacional.

—Tu ets membre del Patronat de la Universitat de Prada, però ja has deixat de ser vice-rector de la Universitat de València. ¿Com valeres el procés dels dos anys constituents d'aquesta darrera?

—Han estat dos anys que, fonamentalment, la major part de les reivindicacions acadèmiques i democratitzadores de les estructures universitàries que havíem estat elaborant des del anys setanta s'han vist recollides en el text dels estatuts, de la confecció dels quals he estat un dels principals responsables. Això és satisfactori, tot i que un paper sempre pot esdevenir un paper mullat, i això ja és qüestió, no dels dos anys anteriors sinó dels anys a venir. De tota manera, jo continue en aquest procés del Bloc Progressista, com a president de l'actual Comissió d'Estatuts, i també com a president de la Junta Electoral de la Universitat.

—¿Ramon Lapiedra és nacionalista?

—Pregunta-ho a ell.

—¿Per què creus que t'odien tant alguns nacionalistes valencians?

—¿Vols dir? A mi mai no m'ho han dit.

—¿Què en penses, de la UPV?

—Que en la seua majoria està formada per nacionalistes de cor i que haurien d'assumir un plantejament nacional català clar i sense embuts.

—¿I de la Generalitat valenciana?

—Que fa pena.

—¿De Joan Lerma?

—Dissortadament, és un més en la llarga i trista llista de polítics valencians espanyolitzats i servils.

—¿I de Jordi Pujol?

—Exerceix un servilisme aparentment més autònom. I tant ell com Lerma són els representants i els impulsors de la divisió política del nostre país. Si blasmem les províncies, també hem de blasmar les regions que igualment són imposicions espanyoles. I si no acceptem els presidents de

Diputació provincials, tampoc no hem d'acceptar els presidents de Generalitats regionals.

—L'independentisme fa molt de soroll, en actes com el del Pi de les Tres Branques, però, ¿està construint alguna cosa?

—La història de l'independentisme és bastant recent al nostre país per tenir ja a hores d'ara unes estructures polítiques homologables dintre de la política convencional. És ben bé des de l'inici de la reforma política espanyola, fa uns vuit anys, que per primera vegada en la història de la nació catalana es planteja una estratègia independentista global en tots els fronts de lluita, la qual, malgrat la repressió, que ha estat constant, no ha deixat de créixer, especialment en la vessant, diguem-ne, sociològica. De tal manera que les enquestes ja donen entre la joventut uns percentatges superiors al cinquanta per cent de pronunciaments independentistes i de tal manera que avui ja ningú no pot dir sense risc d'enganyar-se que el poble català no accepta la lluita violenta quan aquesta es fa en defensa de la terra. La construcció que fem, doncs, és la de la nostra pròpia construcció, per tal de poder, així, articular millor tot el país i preparar-lo més perquè esdevinga amo del seu destí: En concret, els independentistes som els primers impulsors de totes les iniciatives que signifiquen construcció de la xarxa humana i comunicacional catalana des de Perpinyà fins a Elx, i els qui propugnem denominacions i ordenacions del territori no contaminades per les divisions i les imposicions franceses o espanyoles. I això, tant pel que fa al mateix nom de la nació com a l'estructuració comarcal.

—¿Ets conscient que l'independentisme es nodreix bàsicament de gent molt jove? ¿Què passarà d'ací a cinc anys amb aquesta gent?

—Allò que se'n diu «situar-se en la vida» sempre comporta un risc d'integració en el sistema capitalista dominant i és ben cert que molta gent, en deixar de ser joves, han abandonat la lluita o potser, a l'inrevés, com que han abandonat la lluita, han deixat de ser joves. És d'esperar que els estats espanyol i francès i les autonomies cada volta tinguen menys atractiu per integrar ningú.

—¿Al 92 hi haurà independentistes al Parlament?

—Potser sí que hi haurà parlamentaris electes independentistes i potser no hi acudirán als parlaments.

—Acabem. ¿Què tem Josep Guia?

—Conscientment, res. □

